



**Autorka:** Bc. Adéla Navrátilová  
**Obor:** Učitelství biologie pro střední školy  
**Datum odevzdání posudku:** 13. 1. 2022  
**Vedoucí diplomové práce:** Mgr. Lukáš Rokos, Ph.D.

## POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

### Pohlavní soustava ve výuce biologie člověka na střední škole

Předložená práce obsahuje 68 stran textu, 40 stran příloh. Celkem je v práci citováno 121 literárních zdrojů. Cílem práce bylo srovnání pojetí výuky o pohlavní soustavě v České republice a ve vybraných státech Německé spolkové republiky, dále hledání inovativních přístupů k výuce pohlavní soustavy a navržení výukových jednotek, které by toto téma představily žákům na střední škole. Práce je k obhajobě předkládána podruhé a ve srovnání s předchozí verzí byly některé připomínky z předchozí neúspěšné obhajoby reflektovány, nicméně stále zůstávají místa, která by bylo možné zpracovat pečlivěji.

#### Obsahová stránka

Literární rešerše se postupně věnuje českému a německému školnímu systému, kurikulárním dokumentům, výsledkům mezinárodního testování PISA a analýze kapitol z vybraných učebnic. Kapitole s analýzou učebnic prospělo zařazení tabulek, avšak v textu na tyto tabulky mohlo být ve větší míře odkazováno. Kapitola věnující se výsledkům mezinárodního šetření PISA, jejíž název měl raději znít „Srovnání českých a německých výsledků...“, nemá na první pohled souvislost s řešenou problematikou a působí v literárním přehledu spíše rušivě. Aby byl tento oddíl v textu funkční, tak by bylo potřeba sledovat i sekundární analýzy, tzn. jaké metody a formy jsou využívány v obou zemích a zda má tento výběr vliv na dosahované výsledky žáků v šetření. Postrádám zde opět paralelu k materiálům, které byly připraveny. Podobný závěr lze říci o kapitole 2.3., který je spíše výčtem, ale chybí detailnější posouzení, v čem spočívá přínos daného materiálu a proč byl do textu zařazen.

V práci jsou na několika místech zaměňovány pojmy „student“, „mladý člověk“, „dítě“ a „žák“. Přehlednosti textu i snadnějšímu pochopení, jakou skupinu osob dané pojmy reprezentují, by pomohlo jejich vymezení v úvodu práce, ideálně s odkazem na odbornou pedagogickou literaturu.

Slabým místem je stále popis metodiky celého diplomového projektu. Chybí zde zásadní informace (například harmonogram distribuce dotazníku), které mohly mít vliv na zjištěné výsledky. Ocenil bych také detailnější popis přípravy výukových jednotek a vysvětlení, jak byly pro samotnou přípravu využity poznatky z analýzy kurikulárních dokumentů, analýzy učebnic a dotazníkového šetření, tj. již zmíněné intenzivnější propojení literárního přehledu a části s autorskými didaktickými materiály. Nelze úplně říci, že se podařilo následovat design, který byl na začátku řešení diplomové práce stanoven, což se nyní projevuje v určité roztržitosti prezentovaných poznatků. Jednotlivé pasáže sice vystihují dílčí kroky, ale chybí jejich funkční propojení, které by dané oddíly diplomové práce daly do souvislostí.

Za slabší stránku považuji omezené ověření v praxi, které sice bylo do jisté míry způsobeno „covidovou realitou“, avšak vzhledem k délce zpracovávání diplomové práce, bylo možné vymyslet určité alternativy. Na základě tohoto ověření nelze vyvozovat zcela relevantní závěry. Autorka se zaměřila na reflexi od učitelů z praxe, ale opět se nejedná o dostatečný vzorek, jelikož se ptala pouze pedagogů, kteří se účastnili ověřování materiálů. Realizace výukových jednotek proběhla s různými učiteli, což je faktor, který by si zasloužil svůj prostor v diskuzi výsledků. Práci by určitě pozvedl sofistikovanější pohled na reakce žáků a jejich hodnocení daných materiálů. Pouhé tvrzení „Reakce žáků byly pozitivní.“

není dostačující, navíc nebyl použit žádný nástroj, který by mohl posoudit, na jaké aktivity či materiály žáci reagovali pozitivně a kde naopak spatřovali nedostatky.

V diskuzi by se neměl objevovat popis provedených výzkumů, ale vztažení jejich výsledků k zjištěním z této diplomové práce. Lze říci, že většina diskuzní části odpovídá spíše literárnímu přehledu. Stále postrádám pozastavení nad silnými a slabými stránkami navržených materiálů, resp. příležitostmi a hrozbami jejich užití, včetně faktorů, které mohly výsledky ovlivnit.

### **Formální stránka**

Po formální stránce je práce zpracována dobře, objevují se občasné nedostatky ve formátování a v některých pasážích spíše ojedinělé gramatické chyby či chyby v interpunkci. Jak již bylo zmíněno výše, tak by některé pasáže bylo vhodné lépe terminologicky ukotvit (s odkazem na příslušnou odbornou pedagogickou literaturu, kterou má autorka i v seznamu literatury). Při práci s literárními zdroji se snaží autorka držet jednotné citační normy s drobnými prohřešky. Avšak při kontrole zdrojů čtenář zjistí, že spousta položek ze seznamu literatury není zmíněna v textu práce, například Bartošek (n.d.); Hroudová (2016); Johnson & Johnson (2019); Kvasničková & Ševčík (2008); Maňák (2003); Pavlačková (2013a); Pavlačková (2013b), popřípadě se znění odkazu v seznamu literatury neshoduje se zněním odkazu v textu, zejména v místech, kde místo plného názvu jsou používány zkratky (MŠMT, NÚV, ČŠÚ, EDUCANet apod.). V jednom výskytu není rozlišena publikace Kočárka (2010a, b) a u Goldové (2020) je v textu práce zmíněn rok vydání 2021.

### **Připomínky a komentáře:**

- „Konkrétní školy nezveřejňují rozepsané ŠVP, pouze počet vyučovacích hodin, většinou 1 hodina biologie týdně, např. Střední škola prof. Zdeňka Matějčka, Ostrava – Poruba, příspěvková organizace (2017).“ Autorka sice uvádí příklady, ale není vysvětleno, o jaké konkrétní školy se jedná, respektive proč byly vybrány zrovna tyto školy. Proč autorka volila právě tyto školy a v těchto konkrétních lokalitách?
- U tabulky B bych prosil o vysvětlení, jak je to v Německu s 10. ročníkem, protože podle tabulky může být pod kódem 244, 344 i 353 i 354.
- U všech grafů bych opětovně doporučil uvádět základ, tj. kolik respondentů na danou otázku odpovědělo a zda se někdo z nich nezdržel své odpovědi. V některých grafech totiž počet odpovědí nedopovídá celkovému počtu respondentů. Zároveň by pro přehlednost bylo vhodné nad sloupce uvádět konkrétní hodnoty.
- V čem autorka spatřuje význam grafů s názvem „Známkové vyhodnocení realizace výukové jednotky pro nižší/vyšší sekundární stupeň vzdělávání“. Jak je na základě „známkového vyhodnocení“ posuzována kvalita daného materiálu či jeho atraktivita pro žáky?

### **Závěr**

Navržené výukové jednotky by stále zasloužily pečlivější přípravu a při důkladnějším ověření v praxi by patrně vyplynuly další návrhy na úpravy. Text celé práce působí roztříštěně, protože se příliš nepodařilo propojit jednotlivé oddíly. Ačkoliv bych k současné verzi měl stále dost výhrad, tak v porovnání s předchozí verzí, která byla odevzdána v minulém roce, byly některé připomínky zapracovány a opraveny, tudíž nyní práci doporučuji k obhajobě.

**Návrh na klasifikaci diplomové práce: dobře**

Lukáš Rokos, v.r.

---

Podpis vedoucího diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 13. 1. 2022

|                           |         |             |              |              |
|---------------------------|---------|-------------|--------------|--------------|
| <b>Stupeň klasifikace</b> | výborně | velmi dobře | <b>dobře</b> | nevyhověl(a) |
|---------------------------|---------|-------------|--------------|--------------|